

ΕΠΙ ΣΤΑΥΡΟΥ ΑΝΥΨΩΘΗ ΚΑΙ ΘΡΗΝΕΙ ΠΑΣΑ Η ΚΤΙΣΙΣ

ΛΑΜΠΡΟΥ Κ. ΣΚΟΝΤΖΟΥ Θεολόγου - Καθηγητού

Δύο είναι τα τραγικότερα γεγονότα στην ανθρώπινη ιστορία. Το ένα είναι η πτώση των πρωτοπλάστων και η εκδίωξή τους από τον Κήπο της Τρυφής και το δεύτερο και φοβερότερο η θεοκτονία από μέρους του ανθρώπου, ως φρικτό αποτέλεσμα και έσχατη κατάντια εξαιτίας της απολύτου παρώσεώς του από την αμαρτία και τη φθορά. Η καταδίκη και ο σταυρικός θάνατος του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού, του σαρκωμένου Θεού μας, όχι μόνο αποτελεί την εχθίστη κακουργηματική πράξη όλων των εποχών, αλλά δικαιολογεί απόλυτα την αναγκαιότητα της σωτηρίας του ανθρωπίνου γένους δια του απολυτρωτικού έργου του Σωτήρος μας.

Ο πρώτος ο οποίος εναντιώθηκε στο Θεό, αμφισβήτησε την απολυτότητα Του και θέλησε να σφετεριστεί το θρόνο της μεγαλοσύνης Του, ήταν ο Εωσφόρος. Ο πτωτικός άνθρωπος, υποχείριο πια του διαβόλου, σκοτισμένος από τον οίστρο της αμαρτίας και απόλυτα φθαρμένος από την αυθεντική του φύση, θεώρησε φυσικό να εναντιωθεί στο Θεό, όπως έκαμε ο δόλιος υποβολέας του, και ακόμη χειρότερα, να επιχειρήσει να Τον σκοτώσει! Η σύγχρονη νιτσεική «θανάτωση του Θεού», πέρα από παρανοϊκό ιδεολόγημα, είναι η έκφραση της προαιώνιας σατανοκίνητης βούλησης του πτωτικού ανθρώπου να θανατώσει το Θεό!

Η μεγάλη ευκαιρία του δόθηκε, προκειμένου να πραγματοποιήσει αυτή τη φρικτή του εσώψυχη επιθυμία, στο πρόσωπο του σαρκωμένου Υιού και Λόγου του Θεού. Ενώ Εκείνος καταδέχτηκε να γίνει άνθρωπος, για να πραγματοποιήσει τη σωτηρία του κόσμου, ως ο υπέρτατος ευεργέτης του ανθρωπίνου γένους, αυτός εμμένοντας σε μια απίστευτη αγνωμοσύνη, δε δέχτηκε τη χάρη της απολυτρώσεώς του και σκέφτηκε να Τον σκοτώσει! Άλλωστε ο Κύριος καθ' όλη τη διάρκεια της επί γης παρουσίας Του, αντιμετώπιζε μια αδιάκοπη καταδίωξη για εξόντωση! Η αποκορύφωση έγινε κάτω από το Πραιτόριο, όπου άρχοντες και λαός φώναζαν με όλη τη δύναμη της ψυχής τους «**σταύρωσον, σταύρωσον**» (Ιωάν.19,6), απαιτώντας τη θανάτωσή Του από τον εκπρόσωπο της πιο διεφθαρμένης εγκόσμιας εξουσίας! Τελικά κατόρθωσαν να πραγματοποιήσουν την κακουργηματική τους διάθεση. Ο Κύριος της δόξης, εν μέσω απεριγράπτων εξευτελισμών, οδηγήθηκε στο φρικτό Γολγοθά και καρφώθηκε στο ξύλο του σταυρού! Αυτή ήταν η πανάθλια εικόνα της ανθρωπότητας, που ήρθε να σώσει ο Χριστός, απόλυτα διεφθαρμένη και εξαθλιωμένη! Για χάρη της δέχτηκε εκούσια το επονειδίστο πάθος του σταυρικού θανάτου. Δέχτηκε ο Ίδιος να φορτωθεί ολόκληρη την ανθρώπινη ενοχή και να τη διαγράψει επάνω στο σταυρό. Έγινε, κατά τον απόστολο Παύλο, ο ίδιος «**κατάρα**» για να εκμηδενίσει την ανθρώπινη κατάρα, την οποία γέννησε η αμαρτία (Γαλ.3,13).

Οι θεόπνευστοι ιεροί ευαγγελιστές μας διέσωσαν αρκετές λεπτομέρειες από το Θείο Πάθος, με σκοπό να αποτελούν αυτές ακένωτη πηγή ζωντανής διδαχής για τους πιστούς όλων των εποχών. Δεν είναι τυχαίο πως τα ιερά Ευαγγέλια έχουν αφιερωμένο το μεγαλύτερο μέρος των κειμένων τους στις τελευταίες ημέρες της ζωής και δράσεως του Κυρίου, διότι αυτές αποτελούν την κορύφωση της διαδικασίας της απολυτρώσεως του κόσμου.

Ανάμεσα σε αυτές τις λεπτομέρειες είναι και η εξιστόρηση των θαυμαστών υπερφυσικών φαινομένων που συνέβηκαν εκείνη τη Μεγάλη Παρασκευή, όταν συντελούνταν η θεοκτονία και ο απόλυτα απαθής Υιός και Λόγος του Θεού έπασχε και πέθαινε ως κακούργος επάνω στο σταυρό. Με τρόπο σαφή οι ιεροί ευαγγελιστές αναφέρουν τη συγκλονιστική διατάραξη της φυσικής ισορροπίας. Αντίθετα με την έμψυχη και έλλογη ανθρωπότητα η άψυχη και άλογη κτίση φάνηκε περισσότερο συνετή από αυτή. Ατενίζοντας με φρίκη την ανήκουστη θανάτωση του Δημιουργού

της, από το κορυφαίο κτίσμα Του, τον άνθρωπο, συγκλονίστηκε συθέμελα. Οι ιεροί συγγραφείς αναφέρουν πως **«Από δε έκτης ώρας σκότος εγένετο επί πάσαν την γην έως ώρας ενάτης... και ιδού το καταπέτασμα του ναού εσχίσθη εις δύο από άνωθεν έως κάτω, και η γη εσεισθη και αι πέτραι εσχίσθησαν»** (Ματθ.27,45-53. Μαρκ.15,33. Λουκ.23,44).

Το μέγεθος της ανθρώπινης κακουργίας ήταν τέτοιο ώστε και αυτή η άψυχη κτίση συνταράχτηκε, μη αντέχοντας να βλέπει το άδικο πάθος του Δημιουργού της. Η λειτουργία των αιώνιων φυσικών νόμων διαταράχτηκε σοβαρά μπροστά στη θέα της θεοκτονίας. Μόνο οι σκληρές καρδιές των αγνωμόνων σταυρωτών έμειναν απαθείς και αλύγιστες μπροστά στον Εσταυρωμένο Θεό. Και όχι μόνο, αλλά, **«εβλασφήμουν αυτόν κινούντες τας κεφαλάς αυτών και λέγοντες' ούά, ο καταλύων τον ναόν και εν τρισίν ημέραις οικοδομών, σώσον σεαυτόν και κατάβα από του σταυρού. Ομοίως και οι αρχιερείς εμπαιζόντες προς αλλήλους μετά των γραμματέων έλεγον' άλλους έσωσεν, εαυτόν ου δύναται σώσαι. Ο Χριστός ο βασιλεύς του Ισραήλ καταβάτω νυν από του σταυρού, ίνα ίδωμεν και πιστεύσωμεν. Και οι συνεσταυρωμένοι αυτό ωνειδίζον αυτόν»** (Μαρκ.15,29-32).

Ο ιερός υμνογράφος της Μεγάλης Παρασκευής απέδωσε θαυμάσια τον συγκλονισμό της κτίσεως μπροστά στο θείο δράμα: **«Πάσα η κτίσις ηλλοιούτο φόβω θεωρούσα σε εν σταυρώ κρεμάμενον, Χριστέ' ο ήλιος εσκοτίζεται και γης τα θεμέλια συνεταράττετο' τα πάντα συνέπασchon τω τα πάντα κτίσαντι»** (τροπάριο των αποστίχων των Αγίων Παθών). Το ίδιο και ο υμνογράφος του Μ. Σαββάτου: **«Ο συνέχων τα πάντα επί σταυρού ανυψώθη, και θρηνεί πάσα η κτίσις τούτον βλέπουσα κρεμάμενον γυμνόν επί του ξύλου' ο ήλιος τας ακτίνας απέκρυσσε, και το φέγγος οι αστέρες απεβάλοντο' η γη δε συν πολλώ τω φόβω συνεκλονείτο, η θάλασσα έφυγε, και αι πέτραι διερρήγγυντο...»**.

Το πρώτο υπερφυσικό φαινόμενο ήταν το ανεξήγητο σκότος, που επικράτησε σε όλη τη γη, όντας μεσημέρι (ώρα έκτη), χωρίς να συντρέχουν προϋποθέσεις έκλειψης ηλίου, διότι ήταν πανσέληνος, ο ήλιος ξαφνικά σκοτεινίασε. Λένε οι Πατέρες της Εκκλησίας μας πως ο φωστήρας της ημέρας δεν άντεξε να φωτίζει τις θείες οδύνες και γι' αυτό έριξε το θάμβος του για να σκεπάσει το φρικτό γεγονός. Το δεύτερο ήταν το σχίσιμο του καταπετάσματος του ναού της Ιερουσαλήμ, όπου φάνηκε σε όλους ο ιερός και φοβερός τόπος Άγια των Αγίων, το οποίο δήλωνε σαφέστατα τη λήξη της αποστολής της μωσαϊκής θρησκείας και ιδιαίτερα των αιματηρών θυσιών, διότι η Μεγάλη Θυσία του Μεσσία είναι πια η μόνη αποτελεσματική θυσία, ως αιωνίου αρχιερέως **«κατά την τάξιν Μελχισεδέκ»** (Εβρ.7,17). Το τρίτο συγκλονιστικό γεγονός ήταν ο μεγάλος παγκόσμιος σεισμός, ο οποίος συντάραξε τον πλανήτη. Η γη, η οποία είχε γίνει υποπόδιο του σαρκωμένου Θεού και είχε καθαγιαστεί, διότι δεν άντεξε τη θεοκτονία. Συγκλονίστηκε και ταράχτηκε διότι επάνω της συντελούνταν το φρικτότερο γεγονός της ιστορίας. Το τέταρτο ήταν το σχίσιμο των βράχων. Οι αιώνιοι και απαρασάλευτοι γρανίτες της αγίας γης κομματιάστηκαν και σχίστηκαν ως **«σκεύη κεραμέως»**, παραμένοντας εσαεί μάρτυρες της θεοκτονίας. Το τελευταίο και φοβερότερο υπερφυσικό φαινόμενο ήταν το άνοιγμα των μνημείων και η ανάσταση αγίων ανδρών της παλαιάς εποχής. Μια τρανταχτή απόδειξη ότι ο Χριστός υπήρξε **«πρωτότοκος των νεκρών»** και **«απαρχή (της αναστάσεως) των κεκοιμημένων»** (Α' Κορ.15,20).

Ο αείμνηστος καθηγητής Π. Τρεμπέλας έγραψε για την υπερφυσική αυτή αναστάτωση του φυσικού κόσμου: **«η φύσις οιονεί εφοβήθη εκ της εγκληματικότητας των ανθρώπων και εξεδήλωνε κατά τρόπον αυτής την συμπάθειάν της δια τον θάνατον του Χριστού»** (Π. Τρεμπέλα, Υπόμνημα εις το κατά Ματθαίον Ευαγγέλιον, Αθήναι 1951, σελ.513).

Οι σταυρωτές έμειναν τραγικά απαθείς μπροστά στα θαυμαστά αυτά φαινόμενα. **«Οι καρδιές των ήσαν πιο σκληρές από τους βράχους. Αυτοί οι νεκροί που φαινόταν ζωντανοί, δεν αναστήθηκαν με την υπέρτατη κραυγή»** του Χριστού, έγραψε ο G. Papini. Μόνο ο Ρωμαίος επί κεφαλής των δημίων εκατόνταρχος συναισθάνθηκε το μεγάλο έγκλημα και βλέποντας **«το γενόμενον εδόξασε τον Θεόν λέγων, όντως ο άνθρωπος ούτος δίκαιος ήν»** (Λουκ.23,47). Ο εκατόνταρχος είναι ο πρώτος ειδωολάτρης, ο οποίος πίστεψε στο Χριστό! Αντίθετα οι παραβρισκόμενοι Ιουδαίοι, οι οποίοι παραβρίσκονταν από περιέργεια στον τόπο της σταυρώσεως, χτυπούσαν υποκριτικά **«εαυτών τα στήθη»** (Λουκ.23,47), χωρίς καμιά μεταμέλεια, εμπορούμενοι από πρόσκαιρη συναισθηματική φόρτιση και δεισιδαίμονα φόβο!

Η παράδοση της Εκκλησίας μας διέσωσε στο ιερό συναξάρι του αγίου Διονυσίου του Αρεοπαγίτου, τη διήγηση, πως ο επιφανής αυτός αθηναίος άνδρας την ημέρα της σταυρώσεως του Κυρίου βρισκόταν στην Αίγυπτο, είδε τα υπερφυσικά φαινόμενα και αναφώνησε: **«ή θεός πάσχει, ή το παν απόλλυται»!** Η φοβερή εκείνη εμπειρία τον συνόδευε σε όλη του τη ζωή! Υπάρχουν επίσης και εξωχριστιανικές μαρτυρίες, ακόμη και ιουδαϊκές, για το γεγονός αυτό. Σύμφωνα με μαρτυρία του ιστορικού Ιώσηπου, μερικά χρόνια πριν την καταστροφή του ο Ναός της Ιερουσαλήμ από τους Ρωμαίους το 70 μ.Χ. είχε υποστεί ζημιές από ανεξήγητο λόγο! Οι διηγήσεις για τα υπερφυσικά γεγονότα της σταυρώσεως του Ιησού πέρασαν αργότερα στην ταλμουδική παράδοση ως μέρος της γενικότερης αντιχριστιανικής τακτικής. Θεωρήθηκαν ως αποτελέσματα μαγικών πράξεων, αφού ο Χριστός λογιζόταν από τους Ιουδαίους μάγος και θαυματουργούσε **«εν τω άρχοντι των δαιμονίων»** (Ματθ.12,24)!

Η διατάραξη της φυσικής ισορροπίας κατά τη φοβερή εκείνη ημέρα της σταυρικής θανατώσεως του Κυρίου, ενέχει τεράστιες θεολογικές και ηθικές παραμέτρους. Ο συγκλονισμός του φυσικού κόσμου μπροστά στη θεοκτονία, αποτελεί την πιο τρανή απόδειξη ότι η αποκτήνωση του ανθρώπου είχε ξεπεράσει ακόμα και την αφασία του άψυχου κόσμου. Από θεολογικής απόψεως αυτός ο συγκλονισμός της φύσεως έγκειται στο γεγονός ότι ολόκληρος ο κόσμος διαχέεται από την άκτιστη ενέργεια του Θεού. Η ζωή και οι αιώνιοι νόμοι του κτιστού κόσμου διέπονται και τροφοδοτούνται αέναα από τη ζωοδότρα θεία ενέργεια, αφού, **«αποστρέψαντος δε το πρόσωπον αυτού παραχθήσονται»** (Ψαλμ.103,23). Εν προκειμένω, η φρικτή διατάραξη της φύσεως οφείλονταν αποκλειστικά στη νοούσα άκτιστη ενέργεια του Θεού, η οποία διαμαρτυρήθηκε για τη θεοκτονία με αυτό τον συγκλονιστικό τρόπο. Αυτή είναι και μια σαφής απάντηση στους πανθειστές, οι οποίοι πιστεύουν στην «θεία» και «έλλογη» φύση, καθώς επίσης και στους ορθολογιστές οι οποίοι αρνούνται κάθε υπερφυσικό γεγονός, θεωρώντας απόλυτα «αναίσθητο» τον φυσικό κόσμο!

Μπροστά στο θείο πάθος εμείς οι ορθόδοξοι πιστοί, αισθανόμαστε συνυπεύθυνοι (ως άνθρωποι) με τους σταυρωτές του Κυρίου. Η διαφορά μας με εκείνους είναι ότι ομολογούμε την αμαρτωλότητά μας και θρηνούμε για την έσχατη κατάπτωση της φύσεώς μας. Μιμούμενοι την άψυχη κτίση, συγκλονιζόμαστε από τα θεία παθήματα και κατακρίνουμε την κατάντια μας που μας οδήγησε η αμαρτία. Στεκόμαστε με δέος ενώπιον του Εσταυρωμένου και ζητούμε ταπεινά να ανοίξει τα φιλόανθρωπα σπλάχνα της αυτού αγαθότητας και να μας απολυτρώσει με το τίμιο Αίμα Του, το οποίο έχυσε υπέρ της του κόσμου ζωής και σωτηρίας στο φρικτό Γολγοθά. Με το γοερό μυστικό κλάμα της ψυχής μας, δηλώνουμε στο Λυτρωτή μας Χριστό, ότι Αυτός είναι ο μοναδικός μας σωτήρας, μόνο σ' Αυτόν προσβλέπουμε και μόνο από Αυτόν εξαρτάμε τη ζωή μας. Τα άχραντα παθήματά Του τα δεχόμαστε ως υπέρτατες δωρεές, με αποκορύφωμα τη θανάτωση του θανάτου μας με το δικό Του θάνατο!